

The logo consists of the letters 'z' and 'f' in a stylized, white, cursive font.

ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

tango & fado

Petak, 12. 5. 2017.

OFF
CIKLUS

NAJAVA KONCERATA

svibanj

Petak, 19. 5. 2017.

DAVID DANZMAYR, dirigent

ELENA BAŠKIROVA, klavir

Ludwig van Beethoven:

Coriolan, uvertira

Ludwig van Beethoven:

3. koncert za klavir i orkestar
u c-molu, op. 37

Ludwig van Beethoven:

6. simfonija u F-duru, op. 68, *Pastoralna*

Četvrtak, 25. 5. 2017.

DMITRIJ KITAJENKO, dirigent

KRUNOSLAV BABIĆ, tuba

Petar Iljič Čajkovski:

Serenada u C-duru, op. 48

Alexander Arutiunian:

Koncert za tubu i orkestar

Dmitrij Šostakovič:

Baletna suita broj 3

Petak, 12. 5. 2017.

tango
&
fado

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

ALAN BJELINSKI, dirigent

ELENA MOŠUC, sopran

TOMISLAV MUŽEK, tenor

GONÇALO SALGUEIRO, tenor

GUILHERME BANZA, gitara

ROGÉRIO FERREIRA, gitara

Plesni par: **LUCIJA LOVRIĆ I**

BOŠTJAN FAJDIGA

KD Vatroslava Lisinskog

Astor Piazzola: Milonga del Angel (Anđeoska milonga)

La muerte del Angel (Smrt anđela)

Aranžman: Dubravko Palanović

Carlos Gardel: Tomo y Obligo (Pozivam i nalažem)

Volver (Vratiti se)

Aranžman: Dubravko Palanović

Tozé Brito: Como Chuva em Agosto (Kao kiša u kolovozu)

Aranžman: Jean-François Taillard

José Galhardo/ Raul Ferreo: Coimbra

Aranžman: Jean-François Taillard

Cecilia Meireles/ Alain Oulman: Naufragio (Brodolom)

Aranžman: Jean-François Taillard

Lalo Shifrin: Tango del Atardecer (Večernji tango)

Aranžman: Dubravko Palanović

Igor Stravinski: Tango

Aranžman: Dubravko Palanović

Alvaro Duarte Simoes: Meia noite e uma guitarra
(Ponoć i gitara)

Aranžman: Jean-François Taillard

Lourenço Barbosa Capiba/trad.: Calunga

Aranžman: Jordan Gudefin

David Mourao – Ferreira/ F. Valério – F. Trindade: Solidao
(samoća)

Aranžman: Jean-François Taillard

Carlos Gardel: El dia Que me Quieras (Dan kada ćeš me voljeti)

Aranžman: Dubravko Palanović

Carlos Gardel: Por una Cabeza (Zbog jedne glave)

Aranžman: Dubravko Palanović

ALAN BJELINSKI, dirigent

Alan Bjelinski rođen je 1964. godine u Zagrebu, gdje je, u razredu prof. Igora Gjadrova, diplomirao dirigiranje na Muzičkoj akademiji. Poslijediplomski studij završio je 1990. godine u razredu maestra Pavla Dešpalja, a kao stipendist za usavršavanje mladih dirigenata Lovro Matačić, usavršio se na Mozarteumu u Salzburgu, u razredu prof. Michaela Gielena. Već kao dječak nastupao je kao pijanist sa Zagrebačkom filharmonijom, s kojom je i kasnije nastavio suradnju, dirigirajući raznovrsne programe. Uz Zagrebačku, radio je i s Beogradskom i Slovenskom filharmonijom, Zagrebačkim solistima, kao i sa Simfonijskim orkestrom i zborom Hrvatske radiotelevizije, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, Splitskom i Riječkom operom, Simfonijskim orkestrom BYU (Utah, SAD), Simfonijskim orkestrom RTV Slovenije, Simfonijskim puhačkim orkestrom OSRH, te Udinskim filharmonijskim orkestrom (Italija). Dirigirao je i surađivao sa zborom Ivan Goran Kovačić, Novosadskim Kamernim Horom i Akademskim zborom Mostar. Kako je, odrastajući uz roditelje, istaknute hrvatske glazbenike, i sam od malena bio okružen glazbom, dio svoje karijere posvetio je i zagrebačkim dječjim zborovima Zvezdice i Klinci s Ribnjaka, kao i Vokalnom ansamblu Brevis iz Osijeka, a sudjelovao je i u organizaciji edukacijskih programa za glazbenu mladež. Strastveni ljubitelj klasike, kojoj najviše teži kao osnovi svog

glazbenog izraza, surađivao je s mnogim imenima domaće i strane klasične scene — kao što su Stefan Milenkovich, Michael Edwards, Pavica Gvozdić, Anđelko Krpan, Sara Domjanić, Vesna Podrug, Željko Milić i drugi. No, jedan je od rijetkih dirigenata čiji opus uključuje vrlo raznovrsne stilove, pa je tako također surađivao s najistaknutijim imenima hrvatske operne scene, ali i dirigirao na festivalima i događanjima poput Runjićevih večeri, Šibenskih šansona, Božića u Ciboni, omanskih Asian Beach Games, Eurosonga u Oslu, božićnih VIP koncerata u HNK Zagreb, Salsa programa, Muzičkih Biennala Zagreb, i koncerata uoči dodjele prestižne nagrade Porin. Uz strane izvođače, surađivao je i s gotovo svim velikim imenima hrvatske estrade, kao što su Tereza Kesovija, Radojka Šverko, Josipa Lisac, Gabi Novak, Arsen Dedić i Oliver Dragojević, kojeg je pratio na turnejama u Royal Albert Hall u Londonu, Operi u Sydneyu, Carnegie Hall u New Yorku i drugdje. Također, gotovo svake godine izvodi djela svog oca Brune Bjelinskog, jednog od najplodnijih hrvatskih kompozitora, na izvedbi čijeg cijelog opusa posebno intenzivno radi zadnjih godina. Kao jedan od kompozitora, radio je na filmu Transatlantic Mladena Jurana, koji je osvojio 4 Zlatne Arene i bio hrvatski kandidat za Oskara, te brojnim predstavama. Kao samo neke od njih, vrijedno je spomenuti balet Žurba duše, u izvedbi Zagrebačkog plesnog ansambla u suradnji s Goranom Bakračem, dramske predstave Daleka Zemlja Arthura Schnitzlera i Igra u dvoje Tita Strozija, te predstavu Karolina Riječka, uz koju je dirigirao u HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci. Dobitnik je Nagrade hrvatskog glumišta za dirigiranje u baletnoj predstavi “Mačak u čizmama” Brune Bjelinskog 2003., te Zlatne Arene 2010. za glazbu u filmu “Neka ostane među nama” Rajka Grlića. 2016. izveo je balet “Petar Pan” Brune Bjelinskog u HNK u Zagrebu kojeg će tijekom sljedeće sezone imati na repertoaru. Također će izvesti i operu Čarobnu frulu W.A. Mozarta te nekoliko klasičnih programa sa hrvatskim orkestrima. 1990. godine osnovao je gudački komorni orkestar Windstrings s kojim je kroz deset godina djelovanja ostvario preko 400 koncerata u zemlji i inozemstvu. Stalni dirigent Simfonijskog orkestra HRT bio je od 1991. do 1994. godine, nakon čega djeluje kao samostalni umjetnik.

ELENA MOȘUC, sopran

Rumunjsko-švicarska sopranistica Elena Moșuc, rođena u Rumunjskoj (Iași) studirala je na Konzervatoriju George Enescu u gradu Iași i prije nego što je diplomirala, već je pobijedila na nekoliko međunarodnih natjecanja i osvojila je mnoge prestižne nagrade (npr. *Siola d'oro*, *Premio Zenatello di Verona*). Godine 2005. predsjednik Rumunjske dodijelio joj je naslov Časnika umjetnosti, u znak priznanja njezina značajnoga doprinosa umjetnosti. Godine 2009. doktorirala je povijest glazbe napisavši doktorski rad na temu *Ludilo u talijanskoj operi u prvoj polovini 19. stoljeća*. 2015. dobila je veliku nagradu *Marele Premiu* za svoju iznimnu međunarodnu karijeru operne pjevačice.

Od početka svoje karijere, Elena Moșuc usko je vezana za Operu u Zurichu, otkuda je i krenula njezina međunarodna karijera. Česta gostovanja odvela su je u najpoznatije operne kuće diljem Europe, SAD-a, Japana, Kine i Južne Koreje. Elena Moșuc dokazala se kao jedna od najsvestranijih i najizražajnijih sopranistica današnjice. Među njezinim karakterističnim izvedbama su: *Kraljica*

noći, *Gilda*, *Violetta Valéry*, *Lucia*, *Mimi*, *Marguerite*, *Donna Anna*, *Zerbinetta*, *Luisa Miller*, *Olympia*, *Antonia*, *Giulietta*, *Stella*...

Surađivala je s mnogim slavnim dirigentima, kao što su Lorin Maazel, Sir Colin Davis, Nello Santi, Christoph von Dohnanyi..., ali i režiserima, kao što su Franco Zeffirelli, Liliana Cavani, Martin Kusej, Sven-Eric Bechtolf.

Posljednjih godina otkrila je, među ostalima, i fado i mjuzikl, i nastupila na raznolikim koncertima operfada s najvećim pjevačem fada iz Portugala - Gonçalom Salgueirom.

Njezina diskografija ne sadržava samo njezine solo albume – *Au jardin de mon coeur*, *Mozart Portrait*, *Notre amour* i *Donizettijeve Heroine*, već i razne snimke opera u CD i DVD izdanjima (*Rigoletto*, *Arijadna na Naxou*, *Čarobna frula*).

Projekti koji slijede uključuju snimke recitala s Verdijevim djelima – koje je već snimila u suradnji sa Zagrebačkom filharmonijom pod ravnanjem maestra Ive Lipanovića, zatim ciklus pjesama *Tragédie d'amour* švicarskog skladatelja Emila Jacquesa-Dalcroza, kao i kompletna snimka opere *La Rondine* (*Lastavica*).

TOMISLAV MUŽEK, tenor

Rođen je 1976. u njemačkom gradu Siegen. Pjevanje je studirao od 1994. do 2000. na Sveučilištu za glazbu i scensku umjetnost u Beču, gdje je 1999. diplomirao s najvišom ocjenom. U sezoni 1999./2000. dobio je angažman u Bečkoj državnoj operi, gdje je kao najmlađi član solističkog ansambla nastupao u manjim ulogama. Od 2000. godine tijekom dviju sezona postaje član ansambla Gradskog kazališta u Bremenu, te kao vodeći lirski tenor ostvaruje niz zapaženih uloga u sljedećim operama: *Don Giovanni* W. A. Mozarta (Don Ottavio), *Traviata* G. Verdija (Alfredo), *Così fan tutte* W. A. Mozarta (Ferrando), *La Bohème* G. Puccinija (Rodolfo) i *Čarobnoj fruli* W. A. Mozarta (Tamino). Na sceni zagrebačkog HNK-a debituje 2001. kao Alfredo u *Traviati* Giuseppea Verdija. Godine 2002. prvi put nastupa u HNK-u u Splitu, gdje se pod dirigentskim vodstvom Vjekoslava Šuteja predstavio kao Nemorino u *Ljubavnom napitku* Gaetana Donizzettija; za tu je ulogu 2003. dobio Nagradu hrvatskog glumišta. U razdoblju od 2003. do 2010. godine bio je prvak Ope-re HNK-a u Splitu. Za interpretaciju Fausta u istoimenoj operi Charlesa Gounoda ovjenčan je 2009. godine Nagradom hrvatskog glumišta i Nagradom Vladimir Nazor.

Međunarodnoj afirmaciji mladog hrvatskog tenora osobito su pridonijeli njegovi uspješni nastupi na prestižnoj sceni Bayreuthskog festivala, Bavarske državne opere u Münchenu, Hamburške državne opere, Semperoper u Dresdenu i Državne opere u Berlinu. Godine 2003. prvi je put pjevao pred milanskom publikom, i to na sceni prestižnog Teatra alla Scala, gdje je pod dirigentskim vodstvom Riccarda Mutija tumačio ulogu Eliezera u blistavoj izvedbi opere *Mojsije i faraon* Gioacchina Rossinija, koja je objavljena na DVD-u u izdanju tvrtke TDK. Na pozornici milanske Scale traženi hrvatski tenor ponovno se pojavio u produkcijama Händelovog *Rinalda* (2005.) i Mozartovog *Idomenea* (2009.). Tomislav Mužek redovito gostuje na pozornicama vodećih europskih opernih kuća, kao što su: Opera Bastille, Théâtre du Capitole de Toulouse Grand Théâtre de Genève, Teatro del Maggio Musicale Fiorentino, Teatro Carlo Felice Genova (*Così fan tutte*), Teatro Real Madrid, Teatro Regio di Torino...

Umjetnik se opetovano iskazuje i kao profinjeni koncertni pjevač na kulturnim koncertnim podijima i najuglednijim europskim glazbenim festivalima. Među brojnim, koncertnim nastupima navedimo one u Firenzi (*Stabat Mater* Gioacchina Rossinija), Utrechtu (*Stabat Mater* Antonína Dvořáka te Berlinu i Salzburgu (*Missa Solemnis* L.van Beethovena s Berlinskom filharmonijom pod ravnanjem Bernarda Haitinka). Posljednjih godina se afirmirao i kao vrstan tumač Lieda te učestalo priređuje recitale (Zagreb, Dubrovnik, Bayreuth, Varaždin...). U ožujku 2012. hrvatski tenor ostvario je nadasve uspješan debi u Novom nacionalnom teatru u Tokiju (*Ukleti Holandez* R. Wagnera). U Bayreuthu 2013. ostvaruje veliki uspjeh kao Erik (*Ukleti Holandez* R. Wagnera pod ravnanjem Christiana Thielemanna). Od 2014. stalni je član ansambla Semperoper u Dresdenu gdje uz Erika tumači uloge poput Rodolfa (*La Bohème*), Tamina (*Čarobna frula*), Maxa (*Der Freischütz*), Königssohn (*Die Königskinder*) i Lenskoga (*Evgenij Onjegin*)... U Teatru Municipal Sao Paulo 2015. debitira kao Lohengrin. Od 2016. postaje prvakom opere Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu.

GONÇALO SALGUEIRO, tenor

Odgajan da voli glazbu u svim njezinim oblicima i izričajima, ovaj „alentejac“ iz portugalske pokrajine Montemor-O-Novo (u regiji Alentejo), u sebi nosi osjećaj tužnoga pejzaža, nijansi koje njegov fado i sve što pjeva čine glasnikom univerzalnog osjećaja. U sezoni 2000./2001., Felipe La Féria pozvao je mladog Gonçala Salgueira da nastupi u ulozi Eduarda Ricciardija u mjuziklu *Amália*, na što je Salgueiro pristao osiguravši si pritom uvažavanje kritike i publike. Te iste godine veliki pjevač fada, João Braga, poziva ga na televizijski nastup u sjećanje na Amáliju Rodrigues, nakon čega su uslijedili mnogi televizijski nastupi te je tako međunarodni televizijski kanal RTP u programu *Fado Portugala* svijetu predstavio talent Gonçala Salgueira. Godine 2002. Gonçalo Salgueiro snima svoj prvi solo album ... *No Tempo das Cerejas*, odajući počast Amáliji Rodrigues. Gonçalov glas nalazi se na vrhu ljestvice na nacionalnom radiju i portugalskim radijskim postajama cijeloga svijeta. Godine 2006. Gonçalo snima svoj drugi album *Segue a Minha Voz*, koji je ponovno izdao 2012. godine koji je uključivao predivne, prethodno neobjavljene, duete s pjevačicama: Fernandom Mariom i Beatriz da Conceição. U sezoni 2009./2010. snima istoi-

meni CD i DVD album naziva *Gonçalo Salgueiro* na kojima nam se predstavlja i kao talentirani autor tekstova fado pjesama. 2011. godine Gonçalu je za njegov rad uručeno priznanje *SPA-Sociedade Portuguesa de Autores* (Portugalsko društvo autora) na koncertu *Fado Gala*.

Osim istaknutog uspjeha pjevačko-glumačke karijere, Gonçalo Salgueiro je također i uspješan glazbeni producent. 2012. godine Udruga *Amália Rodrigues* odaje počast Gonçalu Salgueiru na dodjeli Nagrada *Amália Rodrigues* – prvi put dodijeljenom nagradom ove institucije.

Godine 2013. Gonçalo Salgueiro predstavlja svoju ideju programa *Abraço Lusitano* i s pjevačicom Alexandrom priređuje premijeru u rasprodanom lisabonskom kinu *São Jorge*. Ovaj program preuzela su najbolja i najvažnija kazališta i dvorane u cijelom Portugalu. Istovremeno, Gonçalo održava solo koncerte u svojoj zemlji i u inozemstvu. U sezoni 2014./2015., uz solo nastupe razvija još jedan grandiozni projekt, ovaj put u partnerstvu s renomiranom sopranisticom međunarodnoga ugleda – Elenom Moşuc. U jedinstvenoj kombinaciji fada, opere i mjuzikla – *OPERFADO* – u pratnji fado glazbenika, orkestrara i zborova, održali su svoj debi u Rumunjskoj pred punim gledalištem i uz veliko odobrenje kritičara. Ove su predstave bile uspoređivane s velikim izvedbama *Freddija Mercurija* i *Montserrat Caballé*.

Gonçalo Salgueiro je također sudjelovao u glazbenom projektu *Aire, Fuego and Deseo*, španjolskoga pjesnika *Juana Carlosa Garcíe Hoyuelosa*, u čast 96.000 ljudi koji čuvaju židovski iberski jezik već 500 godina, s temom kampanje *Não há um dia*. Glazbu je skladao *Salvador Garcia Perez*, a izvođač na flamenco gitari je *Mariano Mangas*. 2015. započeo je s pokusima za još jedan mjuzikl *Filipea La Ferie – Noć tisuća zvijezda* u *Casino Estorilu*, gdje je izvodio različite teme iz mjuzikla *Evita*, francuske šansone 50-tih godina; pop glazbu *Antonija Variationsa*; sve do fada i opere. U ožujku 2017. godine, objavljuje svoj četvrti solo album *Sombras e Fado*.

DUBRAVKO PALANOVIĆ, skladatelj, kontrabasist i aranžer

Skladatelj i kontrabasist, Dubravko Palanović rođen je 1977. godine u Zagrebu. Kompoziciju je diplomirao u klasi prof. Željka Brkanovića 2008. godine. Skladao je za ugledne ansamble: Zagrebačke soliste, Zagrebačku filharmoniju, Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije, Salzburšku komornu filharmoniju, Moskovski simfonijski orkestar, Zagrebački puhački ansambl, Varaždinski komorni orkestar, Zadarski komorni orkestar. Bio je član renomiranog omladinskog orkestra „Gustav Mahler“ pod vodstvom Claudia Abbada, a sada profesionalno radi u orkestru Zagrebačke filharmonije. Osnivač je ansambla “Acoustic project” u kojem sklada, aranžira i svira, zajedno s vrsnim hrvatskim glazbenicima, većinom članovima Zagrebačke filharmonije. Osvojio je brojne nagrade za svoje skladbe među kojima je i nagrada na natjecanju Reinl-Stiftung u Beču 2004. , gdje je osvojio 2. nagradu (1. nije dodijeljena) sa skladbom “Muzika za gudače i marimbu”. Dobitnik je i nagrade za “Najbolju umjetničku skladbu hrvatskog autora“ 2007. Koncertne dvorane

Vatroslava Lisinskog za skladbu “Koncertna uvertira”, Rektorove nagrade za skladbu “Emphates za gudače”, izvedenu na Muzičkom biennalu u Zagrebu 2007., kao i 3. nagrade na Međunarodnom skladateljskom natjecanju „Maurice Ravel“ za skladbu „Doloroso“. Njegove skladbe izvode se na festivalima kao što su : ISCM-ovi svjetski dani glazbe, Muzički biennale Zagreb, Moskovske jeseni i drugi. Skladbe su mu snimljene na nosačima zvuka Zagrebačkog puhačkog ansambla, Papandopulo kvarteta, Zagrebačkih solista, Acoustic project, i dr.

Dubravko Palanović napravio je orkestralne aranžmane cjelokupnog tango repertoara na večerašnjem koncertu.

Plesni par:

**LUCIJA LOVRIĆ I
BOŠTJAN FAJDIGA**

ORKESTAR

VIOLINE I.

Sidonija Lebar,
koncertna majstorica
Dunja Bontek,
*zamjenica koncertnog
majstora*
Kornelija Balaž
Teodora Sucala
Matei
Ivan Finta
Mario Bratković
Ana Slavica
Neven Manzoni
Saša Borčić Reba
Lana Adamović
Leopold Stašić
Antonio Palanović

VIOLINE II.

Ana Paula Knapić-
Franković*
Darko Franković**
Sandra Bingula
Nožica
Krešimir Bratković
Margareta Ugrin
Josip Novosel
Mirela Džepina Finta
Tomislav Ištok
Branimir Vagroš
Sergii Vilchynskyi

VIOLE

Dragan Rucner*
Krešimir Ferenčina**
Hiwote Tadesse
Lovorka Abramović
Šoljan
Donat Gašljević
Asja Frank Perčić
Maja Pinterić Šibl
Igor Košutić

VIOLONČELA

Zita Varga
Vinko Rucner**
Martina Pavlin
Dora Kuzmin Maković
Tajana Bešić
Tanja Andrejić
Alja Mandič
Vedran Ružir

KONTRABASI

Mimi Marjanović
Gonski*
Darko Krešić**
Borna Dejanović
Dubravka Rucner
Tihomir Novak
Ilin Dime Dimovski

FLAUTE

Ana Batinica
Tomislav Videc*

OBOE

Zoltan Hornyanszky*
Katarina Grubić

ENGLESKI ROG

Žarko Antičić

KLARINET B

Mario Fabijanić*
Rude Mimica

KLARINET BAS

Ratko Vojtek

FAGOTI

Petar Križanić
Vasko Lukas

KONTRAFAGOT

Aleksandar Čolić

ROGOVI

Daniel Molnar*
Zdravko Haubrih
Jan Janković
Marko Novak

TRUBE

Tomica Rukljić*
Dario Cepić
Mario Lončar

TROMBONI

Antonio Janković*
Marin Rabadan
Goran Glavaš

TUBA

Krunoslav Babić

TIMPANI

Tomislav Kovačić

UDARALJKE

Juraj Vuglač
Željko Grigić
Leonardo Losciale
Renato Palatinuš

GLASOVIR

Mario Čopor

HARFA

Mirjam Lučev-
Debanić*

BANDONEON

Marijan Krajina

* vođe dionica

** zamjenici vođa dionica

Tango i fado

Iako dolaze iz različitih zemalja, tango i fado blisko su povezani u melodiji, harmoniji i liričnosti. Međutim, senzualnost koju donosi tango te strastvenost portugalskog fada ipak razdvajaju ritam i tipični instrumenti – dok u *fadu* glas prati gitara, tango nije tango ako u njemu ne čujemo bandoneon, instrument sličan harmonici, no s većim opsegom.

Fado (portugalski *fado* – sudbina) je glazbeni žanr, koji se javlja 1820-ih u Lisabonu. Fado se međutim zasigurno pojavio i ranije, a budući da se prenosio uglavnom usmeno, njegove korijene nemoguće je precizno odrediti.

Pjevač ili pjevačica fada često pjeva o surovom životnoj stvarnosti, nekad s potpunom ravnodušnosti, a nekad s osjećajem nade. Instrumentalnu pratnju čine najčešće dvije gitare (s 10 ili 12 žica), dvije *violas* (gitare sa šest žica) i *viola baxo* (manja bas-violu sa šest žica). Većina pjesama u dvodobnoj je mjeri, a tekst je uglavnom raspoređen u katrenama. Zanimljivo je da je do sredine 20. stoljeća *fado* mnogo važnosti pridavao improvizaciji – ona danas uz mnoge popularne standarde više ne dolazi do izražaja. Svaku izvedbu neizbježno prate i emotivni izrazi lica te snažne geste – njima izvođač stremi izazivanju prodornog osjećaja čežnje (portugalski *saudade*). Potoje dva stila fada – onaj stariji vezan je uz Lisabon, a noviji uz grad Coimbru na sjeveru zemlje. Lisabonski fado javlja se u naselju Alfama, na rubu grada, u kojem su se miješale iberska, brazilska i afrička tradicija te fado nastaje spojem različitih plesova i *modinhe*, brazilske umjetničke pjesme. Za popularizaciju fada 1830-ih uvelike je zaslužna pjevačica Maria Severa, čiji su stil pjevanja i odijevanja (prepoznatljivi crni šal) kasnije preuzele mnoge druge umjetnice.

Svečilišni grad Coimbra poprište je razvoja novog, drugačijeg stila fada. Za razliku od lisabonskog, koji se obraćao siromašnijim slojevima, fado u Coimbi bio je privilegija

više klase te je inspiraciju crpio iz bogate literarne tradicije grada i iz *bel canta*. Izvodili su ga uglavnom muškarci u kavanama. I dok su pjesme iz Coimbre završavale porukom nade, one iz Lisabona se uglavnom rezignirano prepuštaju vlastitoj sudbini.

Kasnije u 19. stoljeću oba stila su se dalje razvijala te poprimala nova obličja zahvaljujući novim vanjskim utjecajima. Tako je na primjer možda najpoznatija pjevačica fada Amália Rodrigues odvela lisabonski fado u novom smjeru, sa španjolskim i meksičkim ritmovima te korištenjem tekstova suvremenih autora. U 20. stoljeću fado poprima folklornu karakteristiku te postaje predstavnikom portugalske kulture. Taj status ima i danas, a dodatnu popularnost postigao je u 20. stoljeću, kada se gitarama u pratnji pridružuju i violina, harmonika i klavir.

Prva pjesma koju ćemo čuti, **Como chuva em agosto** (*Kao kiša u kolovozu*) pripada lisabonskom stilu te donosi melankoličnu kontemplaciju o prolaznosti života i neizbježnom kraju. Slijedi je **Coimbra**, pjesma koja nosi i naslov *Proljeće u Portugalu*. Jedna je od pjesama koje je proslavila Amália Rodrigues, a bila je toliko popularna da je čak i dobila englesku verziju, *The Whispering Serenade*. Pjesma **Naufração** (*Brodolom*) vraća nas u melankolični ugođaj, dok **Meia-noite e uma guitarra** (*Ponoć i gitara*) donosi plesne ritmove te utjecaje drugih dijelova Pirenejskog poluotoka.

Calunga nas odvodi preko Atlantskog oceana u Brazil. Riječ Calunga ili Kalunga koristila se za odbjegle robove afričkog podrijetla koji su živjeli u brazilskoj državi Goiás.

Putovanje fadom završit ćemo jednim od „hitova“ – pjesmom **Solidão** (*Samoća*), koja govori o nesretnoj ljubavi.

Tango

Pojam tango može se odnositi na društveni ples, pjesmu ili glazbeni stil. Razvio se krajem 19. stoljeća u plesnim dvoranama i (najvjerojatnije) bordelima u siromašnim četvrtima Buenos Airesa u Argentini, kao spoj španjolskog tanga odnosno „lagane“ verzije *flamenco* te *milonge*, brzog i senzualnog argentinskog plesa. Tango također pokazuje utjecaje kubanske *habanere*, a iako je u svojim počecima imao reputaciju „nepoćudnog“ plesa, biva prihvaćen u višim slojevima društva već oko 1915., a nekoliko godina kasnije cijela Europa postaje luda za tangom. Skladatelji tanga počinju skladati vlastite kompozicije već oko 1910.

Prvi plesovi bili su živahni i vedrog duha, no kasnije i glazba i tekst poprimaju ozračje snažne melankolije i potisnute, gotovo mračne strasti, kakvu danas vežemo uz tango. Tipični sinkopirani ritam tanga ostvaruje se u dvodobnoj mjeri, a koraci proizlaze iz onih tipičnih za društvene plesove.

Mnogi su se skladatelji okušali u skladanju tanga, bilo da se radi o njihovoj instrumentalnoj verziji ili pak o pjesmi s tekstom, a ostvarenja najvećih čut ćemo večeras.

Carlos Gardel (1890.-1935.) francusko-argentinski skladatelj, bio je na početku karijere poznat kao popularni interpret melankoličnih balada - tanga te ih je zbog svojeg milozvučnog baritona snimio na desetke, uglavnom namijenjene španjolskom tržištu. Kasnije se okušao u skladanju tanga te ostavio neka od najvrijednijih i najpopularnijih ostvarenja tog žanra. Večeras ćemo čuti neke od njih, poput *Tomo y obligo* (*Pozivam i nalažem*), *Volver* (*Vratiti se*), *El día que me quieras* (*Dan kada ćeš me voljeti*) te možda najpoznatiji *Por una cabeza* (*Zbog jedne glave*), široj publici poznat iz zabavnog i dirljivog prizora iz *Oscarom* nagrađenog filma *Miris žene*. Stihovi govore o strasnim, često kratkotrajnim i nesretnim ljubavima,

a slike koje dozivaju živopisne su i lako dohvatljive, kao na primjer usporedba neuspješne oklade na konjskim utrkama s neuspješnim ishodom ljubavne veze.

Astor Piazzola (1921.-1992.) za razliku od Gardela nije bio pjevač, već virtuoz na bandoneonu. On je dalje razvio tango, stvorivši novi stil *inuevo tango* (novi tango) te je u njemu , spojio utjecaje klasične i jazz glazbe – proširene harmonijske progresije, disonance i kontrapunkt. Iz bogata Piazzolina opusa čut ćemo *Milonga del ángel* (*Andeosku milongu*) te *La muerte del ángel* (*Smrt anđela*).

Lalo Shifrin (1932.) još jedan je Argentinac. Njegova glavna djelatnost vezana je uz filmsku glazbu te je na tom polju ostvario značajne uspjehe u Hollywoodu, a surađivao je i s Piazzolom, kojeg je pratio na klaviru. Njegov *Tango del atardecer* (*Večernji tango*) dio je glazbe za film *Tango* iz 1998.

Koliko su Tango i njegova neposrednost fascinirali skladatelje, pokazuje i slučaj **Igora Stravinskog** (1882.-1971.), koji je tangu dao svoj karakteristični pečat u skladbi iz 1940., originalno skladanoj za klavir.

UPIS PR

ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

KONCERTNA
SEZONA

ETPLATE

2017. - 2018.

INFORMACIJE I REZERVACIJE:

TEL: 01/6313 125

01/6060 101

ONLINE PRODAJA:

www.ulaznice.hr

www.zgf.hr

Grad Zagreb

MEDIJSKI PARTNERI / MEDIA PARTNERS

JutarnjiLIST

VIJENAC

tportal.hr

SLUŽBENO VOZILO / OFFICIAL CAR

SPONZORI / SPONSORS

WIENER
OSIGURANJE
VIENNA INSURANCE GROUP

Metronet[®]
Telekom nove generacije

BCC
services

ULAZNICE.HR
VAŠE Mjesto u prvom redu

Hrvatska obrtnička komora
OBRTNIČKA KOMORA ZAGREB

DI CAPRIO
by Varteks

CVIJEĆE Izabel

BOROVO

Petak, 26.5.2017. PLAVI CIKLUS

ZAGREBAČKA FILHARMONIJA

DMITRIJ KITAJENKO, dirigent

OBAVIJEST PRETPLATNICIMA PLAVOG CIKLUSA

Poštovani pretplatnici Plavog ciklusa,

Obavještavamo Vas da se koncert Plavog ciklusa, u programu sezone 2016./2017. predviđen za petak, 26. svibnja 2017., pod ravnanjem maestra Dmitrija Kitajenka OTKAZUJE zbog tehničkih razloga.

U ime Zagrebačke filharmonije i maestra Dmitrija Kitajenka, ispričavamo se radi otkazivanja koncerta.

U želji i namjeri da Vam nadoknadimo koncert u kupljenoj pretplati, nudimo Vam mogućnost izbora bilo kojeg od preostalih koncerata Zagrebačke filharmonije sezone 2016./2017.

Uz predočenje svoje pretplatničke iskaznice, na blagajni Zagrebačke filharmonije zatražite zamjenu koncerta 26.5. za koncert po izboru.

Za više informacija:

www.zgf.hr

IMPRESSUM

Izdavač

Zagrebačka filharmonija
Trg Stjepana Radića 4,
pp 909, 10000 Zagreb

Telefon: +385 1 606 0103

zgfilhar@zgf.hr

www.zgf.hr

Za izdavača

Mirko Boch, ravnatelj

Urednik

Ivan Lozić

Tekst

Inja Jugo

Korektura

Ana Marić

Grafičko oblikovanje
Inново DDB

Tisak

Printera Grupa d.o.o.

Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.